

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі члені по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вареш ми очи і душу ми впреш; а як возьмеш милости і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надіславим» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

11) **Наталь Вахнянин.**

Причинки до історії рускої справи в Галичині в літах 1848—1870.

Меморіял указує далше на оскорбленє достоїнства імени руского фактом, звершеним ся 4. червця 1862. р. при ставленю пам'ятника в Стрию у вічну незабудь полягших на полях Мажевти і Сольферіна руских жовнярів з полку Гартман, і жалуеть ся, що на тім-же пам'ятнику не помішено напису руского, як і за те, що капелян гарнізонний, Валля, мав промову в польскім язичі.

«Зваживши такий сумний стан річв— сказано в меморіялі — просять як найсмирнійше підвисані заступники руского народу:

- 1) щоби при кожнім обездженю вказу знаня руского язика і письма, і щоби те жадає при конкурсних оголошенях виражене було;
- 2) щоби п. к. урядам і судам заострено уживанє руского язика в зносинах з рускими сторонами і громадами, і до того підготовлено всі урядові формулярі;
- 3) щоби таке саме розпорядженє видане було для п. к. нотарів і адвокатів, а верховні власти виконуванє всього того наглядати, і щоби всім п. к. краєвим властям львівської адміністративної части поручений був точний надзір над виконанєм тих всіх розпоряджень та і щоби ті-ж не поводуючим ся в дисциплінарній дорозі давали догану.

Сьми прошенями кінчать ся меморіялі «заступників руского народу», як они самі себе звуть. Роздивімо ся у сім політичнім актї.

Меморіял з 1863. р. має для нас ту вартість, що представляє нам як найвірнійше тодішний сумний стан річи дотично уживаня язика руского в урядах і судах. В кожнім бо вершику подибуємо жалі, що не тільки мимо виразних розпоряджень міністерияльних (в 1860. р.) суди і уряди в зносинах з сторонами язика руского не уживають, але ще і упосліджають его, де лишень можуть. З меморіялу дізнаємо ся далше, що і розпорядженя міністерияльні були недостаточні, щоб вдоволити жаданям народу руского, як і о тім, в чім ті жадає властиво залежать, і що міністерство для їх задоволеня здіяти має. Ту розуміємо точки: 1, 2, 3 і 4.

Меморіял сей служить нам заразом яко дуже добре і остре оруже проти всіх, котрі політику кокетования з Радою державною Русинам захвалювали, або ще і нині захвалювати не соромлять ся. (Згадаймо остатній меморіял Ради рускої львівської). Додаймо бо до повисших жалів факт, що п. Шмерлінг держав під той час керму держави, коли язика руского в урядах і судах не уживано і его упосліджано, то вже як найкрасше доказали ми, що надіяти ся на Ради державні, на Німців-централістів et tutti frutti, значить пусте діло робити, діло, котре може одному «заступникови» принести мітру, другому підпомочи до браня «Vorschuss-iv», але Русь спасти ніколи не гідве. Бо як звести в гармонію «Wohllwollen» п. Шмерлінга з упослідженєм руского язика? Як витолкувати надужитя властей краєвих в тім згляді з его старанністю (die ruthenische Frage liegt mir sehr

am Herzen — мовляв пан Шмерлінг нашим «рутенцям») о добро народу руского? Чи не була се крайна облуда з одної сторони, а непростима легковірність з другої? І чи не право думають ті всі Русини галичкі, котрі ниньки боронять політику примиреня обох тукраєвих народностей на підставі рівноуправненя через нас самих, без помочи таких облудників? Відповідь на сі питання легка, і не може ніколи впасти в користь тих людей, що ще ниньки раді-б з нас поробити сльких гельотів клічки централістичної німецької.

Але що і казати. Хто розуміє жите парламентарне з всіми его хитростями і відступами з одної сторони, а з другою розвагою і холодним вирахованєм з другої, той певно не припустить можливости, що при теперішнім складі ради державної яке небудь сторонництво задля позисканя одного голосу п. Шівського схоче давати які небудь концесії в користь народу руского. Віра в таку можливість, є хибай симптоматом якоїсь фіксації політичної.

Не треба нам навіть далеко сягати за фактами на скріпленє впреченої нами правди. Ото сими днями відіграно в валаці панів комедію, котру «Основа» предвиджувала, і проти котрої в імени Русинів Галичків звертігав ся Барон Краус підіс там питанє руске, і хотів вужити его яко оруже проти міністерства гр. Гогенварта при ухвалюваню нового бюджету. Результат був такий, що бюджет перейшов, а над річу п. Крауса перейдено до порядку денного. Ся подія повинна би стати ся повим доказом безхосенности тиралієрки наших «рутенців», і в останній годині здерти злуду з їх незрячих очей.

Кінчаючи наш погляд на меморіял «заступників руского народу» з 1863. р., ми не можемо не звернути уваги ч. наших читателів ще на слідуючу подію. Недавно тому подав наш орган кондифіковані закони до внесеня 30-ох послів наших з 23. жовтня 1869. р. Дописователь «Слова» з над «русского озера» зробив проти анкети замітку, що жадає, поставлені Русинами дотично впровадженє язика руского в урядах, судах і школах, суть незначні, за дуже чемні, недостаточні, і оскорбляють достоїнство наше народне. Ми не відповідали в своїм часі дописователеви з над «русского озера», бо і не чули потреби. Ниньки однакж можемо се зробити з подвійною користю для тої політики, котру боронимо. Діло дуже легоньке і просте. Подивім ся, о що просили «рутенці» в меморіялі з 63. р., і потягнімо лишень паралелю межі їх чотирма висше наведеними точками, а поодинокими параграфами анкети.

Жадає «рутенців» кульміновало в тім, щоби уряди, суди, адвокати і нотарі в зносинах з рускими сторонами уживали язика руского — от і все! А анкета жадає:

- 1) цілковитого рівноуправненя що-до розвою народности в загалі (Арт. I. Уст. I);
- 2) зносини з рускими сторонами в язичі тих-же (Арт. IV. Уст. I);
- 3) заведеня руского язика яко урядового в повітах переважно руских (Арт. V. Уст. I);
- 4) докладної свідомости руского язика від всіх урядників в східній часті Галичини (Арт. VI. Уст. I) і таке друге.

Питаємо, хто красше боронить справу руску в Галичині, чи ті, що о окрушини з німецького стола на підставі рівноуправненя сьміло жадають того, що народови рускому на тепер є доконечним. Нам здаєть ся, що коли кого, то

«рутенців» може тикати ся докір оскорблованя достоїнства народу руского.

(Дальше буде).

Перед виборами в Косівщині.

(Допись).

В «Руслані» було вже піднесено, що замкнено читальню в Жабю в причини дифтерії. Фактично се нещастєм для нашої бідної Галичини взагалі, а для Косівщини в особености, що, коли лише розвишуть вибори до сойму або ради державної, тоді появляють ся всякі епідемії, і печальність органів санітарних заслугує на похвалу за дбалість о здоровлє горожан, починаючих свої горожанські обовязки, але заразом і на строгу нагану — за се, що не позамикає рівночасно шинків, в котрих паганіаєтє р. posla крім можливої дифтерії ширять страшну пошесть: піяність, неморальність і спродатність своєї совісти за гроші!!

Про небезпечні епідемії був строгий наказ зараз по замкненю сесії соймової і гуцули жалились на різкі секатури з того приводу. Я догадував ся сего, а тепер уже і війти висльівали, що слабість ширить ся в приказу п. старости. Сумно, що тій «бефельованій» епідемії басують деякі оо., от як пр. о. Володислав Паспнович, котрий, коли гуцули жалились і перечили «дифтерія», в церкві мав голосити, що епідемія є і що замкненє читальні узасаднене; так жалували ся гуцули перед о. Стефановичем і другими.

Читальню в Жабю треба було конечно замкнути перед виборами, бо через неї готова би розширити ся яка, страшнійша ще від дифтерії, пошесть між гуцулами. Най би так приміром гуцули, котрі вже по троха до свідомости приходять, довідали ся, що *дорогий* наш теперішній заступник в соймі на лист свого, не з пошанованя, а «вужди ради», поплечника в повіті навіть при звичайній дуже униженій просьбі, щоби в Косівскім явив ся, — розуміє ся, не на справозданю посольскім, бо се в понятю szlachetnem за много чести було би для гуцулів, ажебу Ekscelencya зі свого сну соймового оправдувала ся, а от так собі в переїзді по свіжім «люхті», при звуках музики та танцях, які в присутности шефа повіту в дни 23. серпня 1893. р. отже в «посток богородичен», на соблазн гуцулів в *коршмі* друга Ексцеленция собі устроїла — не відповів. Най би за се прочитали гуцули, то готові би обурити ся і по імени властивім (виборці-хруні з 1889 і 1895 р. кажуть, коли їх звідати, за котрого посла здоровє они шили, «за охабленого якогось швабка, але ми его не бачили», бо п. староста каже, що такі пани не можуть перед нами показувати ся) назвати ту szelność намітуваня ся на посла — най би так довідали ся, що наш посол ні одяським словом не обізвав ся за час свого 20-літнього послованя в справі повіту, що він навіть «парі з уст» не пустив в соймі, то готові собі подумати, що *дорогий* наш посол німий, тож не заслугує не тільки на jednogłošne votum, але не варт тої «самбрилі» (днет посольських), котру мимо того не соромить ся з їх кровавого гроша податкового побирати. Чиж не страшнійше оттаке довідати ся, від не знати якої пошесть?! А ще небезпечнійшою пошестю би було, колиб гуцули довідали ся, що вся та мурачина робота ли-

ше на те, щоби покрити чийсь і то дуже тяжкі «вольная» гріхи в повіті!

Тож ratio physica наказувала замкнути читальню, але знова ratio людяности наказує, щоби не зношено «хорих» з верхів в часі pagmipnej słabości до фізика, бо як-раз через те можна розширити дійсну епідемію... та o tem potem...

Виборчий рух.

Чудної тактики виборчої уживають «націонал-демократи» в дрогобицькому повіті, — коби она лиш не вийшла в користь якого москвофіла! Ось образець сеї акції, як она представляє ся з дописий, замічених в останнім числі «Дѣла»:

«В Модричі коло Дрогобича відбуло ся в неділю 18. с. м. передвиборче віче при участі близько 200 осіб; крім місцевих громадян явило ся понад 50 делегатів і заступників з 12 громад дрогобицького повіту, а між ними кільканадцять виборців з тих громад, де вже правобори були переведені. Явив ся також повітовий виборчий комітет і др. Володимир Охримович, адвокатський кандидат з Тернополя, який вголосив свою кандидатську промову і відтак відповідав на поставлені до него інтерпеляції. По промовах оо. Дашкевича, Гумецького і Мудрака і селян Коцка, Олексюковського і Свища зібрані ухвалили одногласно поставити своїм кандидатом на дрогобицький повіт д-ра Володимира Охримовича, а він заявив, що кандидатуру приймає, однак застеріг ся, що колиб в найближшій часі знайшов ся для дрогобицького повіта ліпший відповідний і в соїмі потрібніший кандидат, то він готов зречи ся кандидатури в користь такого мужа».

В тім самім числі «Дѣла» заміщена рівночасно отся заява др. Володимира Охримовича:

«В останній хвили удало ся приєднати для дрогобицького повіту кандидатуру мужа, котрого вибір до соїму є для нашої народної справи надзвичайно пожаданий. З тої причини зрікаю ся моєї кандидатури на соїмового посла з сільських громад дрогобицького повіту в користь того мужа і рішучо заявляю, що я в згаданім виборчійм окрузі не кандидує».

В виду того всіх моїх прихильників в дрогобицькій повіті, а особливо тих селян і священників, правоборців і виборців, а найбільше членів виборчого повітового Комітету, котрі на засіданнях повітового виборчого Комітету в Дрогобичі, за мою кандидатуру заявили ся, а на вічах в Кропивнику і Модричі мою кандидатуру ухвалили, прошу дуже горячо, щоби моєї кандидатури в дрогобицькій повіті дальше не піддержували, але противно, щоби від сеї хвилі працювали в користь кандидатури згаданого мужа з тим самим завязем і посвятичем, яке доси в користь моєї кандидатури розвинули, або краще, щоби свою працю подвоїли. Прошу о те передовсім в імя нашої народної справи, однак мушу заявити, що се лежить також в інтересі моїх прихильників а вкінці також в інтересі моїм власнім, бо відомі противники моєї кандидатури, видячи свою безсилність, уложили хитру інтригу, яка мала на цілі поставити мене і моїх прихильників в фальшивім світлі в очах цілої суспільности, отже дальше піддержуване моєї кандидатури в дрогобицькій повіті мусіло би дуже зашкодити нашій народній справі, а інтригантам допомогло би до сповнення їх чортівських замислів.

Вкінці для відомости моїх прихильників подаю, що личність згаданого висше мужа, котрого Русини дрогобицького повіту повинні за всяку ціну вибрати своїм послом, вкаже вже в найближшій часі повітовий виборчий комітет».

Вкінці заміщено з Дрогобиччини слідууючу оповістку:

«Повітовий Комітет виборчий повідомляє сим всіх людей доброї волі дрогобицького повіта, що дня 26. с. м. т. е. в понеділок відбуде ся віче в Дрогобичі. Особенну вагу кладемо на тоє, щоби явили ся всі виборці, бо тоді рішуть ся кандидатура посольська. Всч. духовенство звольть вплинути на тоє, щоби виборці явили ся. По рішеню кандидатури кандидат явить ся перед виборцями ві второк слідууючого дня в

Підбужи, а в середу (в Успеніє) в Медичинах о 3. годині пополудни. За Комітет Ст. Хиліак предсідатель».

Виборчий комітет на повіт чортківський, відбувши до тепер вить нарад, по зрільй розвазі, поставив кандидатом на посла д-ра Антона Горбачевського, адвоката в Чорткові.

Дня 12. с. м. відбуло ся, скликане Комітетом, передвиборче віче в Чорткові в просторій салі магістратській. Проводив зборам декан о. Михалевич, економічний реферат вголосив о. Галуциньський, а політичний др. Горбачевський. Після переведеної дискусії польський контр-кандидат, присутній на вічу, висулений жандарм, господар в Базарі, п. Лисаковський зложив публично таку заяву: «Я мав намір представити ся тут яко людовий кандидат і просити вас піддержати мою кандидатуру. Правда, я бувши передшмих літами виборцем з села, давав голос на правительственному кандидата, а то длятого, бо я видів, що правительство є против Русина, а тримає за Поляком. Але сьогодні, вислухавши поважних нарад, я переконав ся про справедливість домагань Русинів. Длятого відступаю від моєї кандидатури, годжу ся і піддержую кандидатуру д-ра Горбачевського і визнаю всіх, щоби ми сю кандидатуру, як народну, піддержали всіма силами». Так поступив собі інтелігентний Поляк-музик, не запоморчений ще шовівізмом «патріотичних паганячів», а якому справді лежать на серці інтереси музичного стану. Кандидатуру д-ра Горбачевського прийнято одногласно і з одушевленем.

З Коломиї пишуть нам:

В неділю відбуло ся віче в Балинцях коломицького повіта, де представились кандидати Іван Дорундяк і др. Владимир Дудкевич — де его партія була посрамчена. Ту також вийшла на світло облуда націонал-демократів з Кульчицким і Войнаровским на чолі, бо помимо що згоджено ся на зборах дня 15. с. м., як в дописях «Руслана» вже сказано, на Дорундяка, підмовлений селянин ставив вишшого контр-кандидата. Понеже селяне тим огірчили ся настав крик і невдоволене — тому о. Войнаровський, яко предсідатель, віче замкнув — щоб не допустити до більших скандалів.

От до чого веде наше безголове та амбіция деяких!

На львівський повіт, де стоять тепер кандидатури д-ра Костя Левицького з рускої сторони а Теофіла Меруновича з польської, зголосив ся ще третій кандидат п. Ернест Брайтер, редактор «Monitor-a» і посол до ради державної. Брайтер замітив в своїм органі зголошене своєї кандидатури і веде за собою енергічну агітацію.

Виділ «Народної Ради» в Сяноці скликає перші передвиборчі збори на день 23. серпня (в п'ятницю) на 12. годину в полудне до Сянока. Збори відбудуть ся в «Народнім Домі». На тих зборах стане кандидат на посла п. Михайло Патроник, господар з Костаровець, і вголосить перед виборцями своє політичне віроісповідане.

НОВИНИ.

— Календар. В четвер: гр.-кат. Матія апост.; рим.-кат. Тимотея. — В п'ятницю: гр.-кат. Лаврентія муч.; рим.-кат. Филипа.

— ВПресов. Митрополит Шептицький був вчора на місці в Боринцях, бобрецького повіта. На місце прибуло 30 священників та около 12.000 людей навіть з дальших околиць.

— Зі Станиславова пишуть нам: В роковини уродин Є. В. Цісаря відправив в катедрі в Станиславові о. мітрат Фацевич торжественну Службу Божу при участі представителів урядів правительственних і автономічних, та многочисленного народу, о год. 10. рано. В передодню уродин переходила військова музика ульцями ввечером і виконала перед староством, командою стації і ратушом по одному музичному творови. В день уродин військова музика відіграла ранню побудку. На площі військових вирав «Дубова» в Станиславові — відправив о год. 9. військовий душпастир тамошний і совітник консистора о. Куницький в шатрі на каллицю пристроєнім торжественну полеву Службу Божу для військової залози при участі цілого корпусу офіцирського під начальством польного маршалка-поручника Фрайнда і пань з військових родин, для котрих збудовано два шатра. Підчас Служби Божой давало військо 3 салви. Музика вій-

ськова виконала концертно найзнаменитші композиції. Богослуженє при гарній погоді покінчило ся благословенієм війська Найсвятійшими Дарами.

— З львівського університету. Міністер просвіти затвердив ухвалу збору професорів; на основі котрої допущено кс. Матія Семятицького, яко приватного доцента для догматик спеціальної, до викладів на богословськім видді.

— Господарску і промислову виставу отвирують дня 25. серпня с. р. в мармароскім Сиготі. Вистава потреває до дня 1. вересня с. р. і буде складати ся з сімох груп: I Домашній промисл. II Рукодільний і заводовий промисл. III Господарство. IV Лісництво і ловецтво. V Садівництво. VI Купелеві заведеня. VII Етнографія. Виставовий комітет старає ся, аби вистава дала вірний образ домашнього життя всего мармароского населеня. На виставі буде можна познакомити ся також з виборами угорських гуцулів, котрі заселяють більшу частину мармароского комітату. — Надіємо ся, що не один з галицьких Русинів вибере ся до Сиготу, тим більше, що дорога недалека, видатки не великі, а по дорозі на виставу можна пригланути ся чудовій гірській околиці при залізниці Станиславів-Воронька.

— Зі Щавниці пишуть до краківської «Nowoї Reform-i»: «В середу дня 14. с. м. відбув ся в салі купелевого дому концерт п. Фільомени Лопатиньської, кольоратурової співачки львівського театру, п. Матія Шляфенберга, гороїчного тенора заграничних опер, п. Олександра Носалевица, баса надворної опери в Амьтенбурзі, зі співучастю директора Яна Галля. Концерт випав світло. П. Лопатиньска посідає свьязкій голос о наврачуд милім звуці і добру кольоратуру. Тенор, звисний з Кракова зі своїх виступів в 1895. р. в «Льогенґріні», «Жидівці», має голос сильний і високий. Бас, п. Носалевиц посідає орган звучний як спіжевий, широку скалю і знамениту дикцію. Звертаємо увагу дирекції львівського театру на сей незвичайний талант, котрий був би окрасою нового театру. В концерті акомпаніював п. Галль, званий і цінений композитор пісний. Крім творів вже звисних, артисти співали кілька пісень сего композитора з манускрипта».

— Посвятиченє лент (стяжок) для хоругви полку піхотного барона Родаковського ч. 95. стаціонованого в Станиславові відбуло ся дня 18. серпня 1901. на Дуброві, яко окреме військове торжество з світлою величавостю. Ленти приєслала в дарунку Єі ц. і к. Високість Архикнягиня Елисавета Марія (донька наслідника престола Рудольфа) на прошенє полковника Фачіолі-Грімани. Посвятиченє довершили два священники обох обрядів. Заступницею свьідка Єі ц. і к. Високости Архикнягині Елисавети була жена полковника Фачіолі. При сім торжестві присутній був радник двора Прокопчиц і заступник бурмістра Фідлер. Слїдовала промова німецка полковника, повторена по руски капітаном Щенсновичом, а вкінці майором Владикою по польски, ошєла прикріплено нові ленти і при народнім гамні віднесено хоругов до рядів полку, при віддаваню ним почести. Ленти суть в красках полку: На амарантовім тлі сьрібний гафт. Напис на одній стороні: Архикнягиня Елисавета Марія — Полковник піхоти 95., а на відворотній стороні: Оснований полк 1883. (з 15, 24, 41, 58). Девіз такий: За Бога, Цісаря і Вітчизну — Герб Австрій і Угорщини. Торжество закінчило ся дефілядою. (Полк 95. дістав був хоругов р. 1883. від істнувавшого Reserve Infanterie Regiment Nr. 58). В подвірю касарні полку відбули ся ввечером о 5. год. вечерниці для вояків; в їх програму входили пісні народні рускі, виконані хором і музикою, танці коломицькі і кінні прогони — циркові штуки на конях (як у нас на Великдень), 5 образків з давного військового життя, танець медведи — стрільне до цілі, лажене по стовпі і инші. Через вікна касарен від подвіря дивили ся запрошена публіка. Касарня була гарно удекорована і освічена лямпіонами. Вояки забавляли ся охочо і весело, щедро угошені.

— «Народна Гостинниця» в Микуличині має на останній сезон, від 25. серпня до 30. вересня, до винайму пять комат з цілим урядженем. Сли до кінця серпня зголосить ся відповідне число осіб, так, щоби оплатилось вести реставрацію, тоді мож винаймити хату враз із цілим харчем по зниженій ціні пять корон денно. Більше осіб разом мешкаючих дістають опуст. Коли до кінця сего місяця не зголосить ся відповідне число осіб, то реставрацію — яко не маючу виглядів на успіх, замкне ся в місяці вересні. До тепер дїла товариства розвивають ся корисно. Мешкають в «Гостинниці» пп. Рудовичі зі Львова, др. Кос з Калуша, пані Карповичева з Углівка, Б. Ленкий з Кракова, В. Стефанік з Русова, І. Гаморак з Відня і пп. Стикі з Варшави і Львова.

— З Калуша. Кружок академиків устроє в Калуші ввечерок з танцями ві второк 17-го н. ст. вересня. Стрій для пань візитовий або народний, для муштин балевий. Білет від особи 2 кор., родинний для чотирох осіб 6 кор. Дохід призначений на будову «Народного Дому» в Ка-

луши. Запрошеня розсилають ся, а хто би не одержав, зволить зголосити ся до Вп. Н. Третьака або до Руского Касина.

— **Посвячене нового будинка рускої гімназії в Коломиї** відбуде ся дня 1. вересня. На се торжество приїде намісник гр. Пінський.

— **3 львівської судової салі.** Нині станув перед звичайним трибуналом кс. Мардиросевич, б. директор вірменського заставничого банку «Rius tons», за дефравдацію в квоті 289.517.5 корон. Дефравдованих грошей уживав кс. Мардиросевич на ріжні підприємства, переважно нафтові, причім все поносив страти. Неодну тисячку позичив своїм знакоми «на вічне віддане» і з того утворила ся поважна квота. Аби покрити брак грошей, кс. Мардиросевич уживав ріжних способів: підставляв фальшовані книжочки цадничі, вкладав на високий застав власні малювартісні предмети і тим способом обманював шконтруючі комісії. Впрочім шконтра переведжено доривочно так, що того самого дня, коли кс. Мардиросевич зголосив ся в прокуратурі яко дефравдант 200.000 корон, контрольна комісія найшла все в порядку. Коли кс. Мардиросевич дізнав ся про те, хотів цофнути власне обжаловане, але вже було за пізно. Ёго увязнено, а виделегована намісництвом комісія найшла в касі недостаток близько 300.000 корон.

Судова розправа потреває кілька днів. Предсідателем трибуналу є радник Лучкевич, а обжалованого боронить др. Дверницький.

— **Фальшиву вість** донесли польські часописи зі Станиславова, що тамошний окружний суд зарядив дисциплінарне слідство, за ріжні надзуритя, проти п. Кавецкого, судового ад'юнкта в Монастирських. Сю вість повторили ми оноді за польськими часописями, але що она показує ся неправдивою, то отсам єї простуємо.

— **Свинські розрухи в Отиїї.** Зі Станиславова доносять близші вісти про розрухи: в Отиїї проявила ся серед безрог зараза, а в наслідок того показала ся потреба вислати комісію, щоби виконала то, що привисує в таких случаях законна постанова. Комісія, зложена з місцевого ветеринарія Добрянського та з делегованого намісництвом ветер. Щерби, розпочала в п'ятичоти свою роботу, а сконстатувавши в п'яти загородах заразу, наказала убити шість штук безрог. Уже тоді проявило ся занепокоєня серед жителів Отиїї, котрі громадно ходили за комісією. В суботу пішла комісія в асистенції жандармерії до загороди Ілька Ключевка, де сконстатовано, що безрога є здорова і господареві сказано, що єї не забють. На то відозвав ся хтось із товпи: «А хоч би тот свиня була й хора, то не дамо забивати свиний». Рівночасно хтось зачав бити в дзвони і збігли ся люди, мушцини, жінки і діти. Та прибрали супротив комісії грізну постану. Комісія побачивши то, хотіла схватити ся до якоїсь хати, але заким ще туди зайшла, обкинули єї болотом, а товпа узброєна в палиці забігла їй дорогу, а відтак стала гонити за ветеринарями пп. Щербою і Добрянським через городи і улиці, так, що лиш рішучому виступленю жандарма Покинського і надбігшого онісля секретаря суду Дзюбановського та кількох інших завдячити треба, що згадані ветеринарі вийшли з життям. Оба однакож мають тяжкі рани і будуть мусіти довгий час лічити ся. Жандарм Покинський, начальник громади і поліціянт ранені лиш легко. Вночі арештовано 11 людей і замкнено в арешті суду. В неділю по полудни зібрала ся перед будинком судовим товпа зложена в яких 1000 людей і домагала ся випущена на волю арештованих та грозила, що в противнім случаю збурить дім. На місце розрухів приїхав староста з Товмача гр. М. Дідушицький і особисто старав ся успокоїти людей, але то не помогло. Тоді зареєквіровано компанію ніхоти зі Станиславова, котра прийшла о 7. годині вечером і поволи розігнала товпу. Рівночасно приїхала й комісія окружного суду в Станиславові, зложена з радн. п. Луцкого яко судії слідчого і заступника прокуратора держав. п. Шнайдера та арештувала ще більше людей. Арештовано також якогось чоловіка, котрий хотів підпалити місто. Доси увязнено всіх звиш 40 осіб. До дальшого веденя ветеринарської чинности вислано інших ветеринарів. Оповідають, що не було би прийшло до розрухів, коли би ветеринар-делегат п. Щерба явив ся в урядовім уніформі.

— **Комісія обходова для вивласнення ґрунтів** під маючу будувати ся залізницю Львів-Самбір-Угорська границя відбуде ся від дня 23. вересня до 3. жовтня 1901 і розвічне ся в першій речинці о 9. годині перед полуднем на стації в Самборі. Викази ґрунтів, котрі мають бути вивласнені, будуть представлені: 1) в повіті самбірським: в урядях громадських в Самборі, Стрілковичах, Ваневичах, Морозовичах, Торгановичах і Торчиновичах, а також в канцелярії обшару двірського в Торгановичах; — в повіті старосамбірським: в урядях громадських в Бачині, Смильниці, Старім Самборі, Тершові, Спасі, Пусовищу, Лужку гірнім і Топільниці, а також в канцелярії обшару двірського в Бачині, Смильниці, Тершові, Спасі, Лужку гірнім і Топільниці через 14 днів до перегляду для всіх. Закиди против намірено-

го вивласнення можна внести в протягу повнших 14 днів на руки ц. к. староства в Самборі і Старім Самборі або також при розправі комісійній. Пізнійші закиди не будуть углядені.

— **Бакцилі маляри.** Як звісно, бакцилі маляри розносять комарі, котрі, як доси думано, гніздять ся в мочароватих околицях. Але недавно професор Й. Б. Сміт вислідив, що сі комарі не плодять ся в стоячій воді, але в спокійних закрутках пливучих потоків. Виницяти їх отже можна лише через сиростоване корит потоків та бачене на те, щоб таких спокійних місць в потоках не було.

— **Незавидна доля.** Становище відвічального редактора не є без хлопотів, про що свідчить пригода п. Вількірса, котрий в однім з міст в Ірландії заложив часопись. В першій числі п. В. виступив проти шулерні, до якої заглядало кілька осіб недоброї слави. Другого дня п. В. одержав лист, в котрім загрожено єму порцєю бучків, коли ще раз зачепить шулерню. У відповідь на погрозу пан редактор написав огнисту статю, в якій ще острійше виступив проти грачів. Заповіджена грозьба здійснила ся. Слідуючого дня, коли п. редактор з ножичками в руці сидів при столі, обложений ковицями газет, відхилили ся з лоскотом двері і в редакції появив ся барчистий хлоп з палкою в руках. «Де редактор» — крикнув. «Вийшов» — відповів пан Вількірса — «але поверне за хвилию. Сядьте і читайте для розривки газети». Страшний гість усів, заложив ноги, палку поставив коло себе і почав читати. Тимчасом редактор вийшов немов за орудкою. В сінях він стрітив иншого добродія також з довгим костюмом; видко, що статя діткнула не одного грача. «Де є редактор» — спитав прибувший п. Вількірса — «Чи є в бюрі». «А, так — сидить і читає газети» — відповів наляканий редактор. Гість скочив до дверей, відчинив їх і прямо кинув ся на попереднього гостя. Настала страшна бійка, серед котрої оба грачі вибігли до сіней і поточили ся коміт головою сходами в долину — де заопікувала ся ними поліція.

— **Археологічні відкриття.** Недавно відкопано в землі ціле передісторичне місто на індиянській резервації між Duryngo, Col. і Farmington, N. M. в Сполучених Державах пів. Америки. Крім менших будинків, що добре заховали ся, відкопано дві палати, з котрих одна має 1000, друга 100 покоїв. В палатах і поодиноких домах найдено много цікавих знарядій каміних і дерев'яних, котрі відвезено до Smithsonian інституту в Вашингтоні.

— **Сензаційний воєнний винахід.** Зі Штокгольму доносять, що шведському майорови, іменем Унге, повело ся доклати незвичайно інтересного винаходу. Є ним рід автоматичного воздушного торпеда, що після дотенерішних проб переносить з неімовірною прецизиею на далеке віддалене значні вибухові ладунки. У мети — наступає вибух. — Сила такого торпеда є так значна, що если вибух наступить в віддаленю 30 метрів від панцирника, панцирник стає неможливим до борби. Шведське правительство призначало вже відповідну квоту в цілі переведеня дальших проб на великі розміри. Близші подробиці сего винаходу береже ся в найбільшій тайні.

— **Перелюдчене землі.** Часопись The Cosmopolitan замістило статю, в якій розбирає питання, коли населене землі зможе ся до сего числа, що вже більше людей не буде могло найти поживи. Автор приймає яко міру зріст населеня XIX століття. Если би населене постійно збільшало ся в таким відношеню як в 19. століттю, то в 2250. році було би на землі 52 мільярдів душ. А що земля має 52 мільйон квадратних миль суши, можливої до замешканя, а 1 мілья квадрат. може викормити 1000 людей, то в 2250. році земля буде перелюднена.

— **Нові винаходи.** З Москви доносять про новий винахід д-ра Данилевського, металізованя тканини. Тканини чи зв'язирчі, чи ростинні, — металізовані єго методом, мають багато прикмет, яких не має жадна до тепер уживана ткаць. Так прим. металізована шкіра або полотно матимуть незвичайну відпорну силу при тертю, причім зовсім не тратьять на гнучкості. — Підшови, трансмісійні пояси, мішки, занавіси стануть тепер невимовно трієкими. Металізоване дерево дає в різьбарстві та столярстві прямо чудові ефекти. При тім видатки металізованя є дуже малі; і так прим. металізована підшва коштувати-ме найвише о 10 копійок більше. — Першу фабрику того рода отвирєє др. Данилевський в Петербурзі. Винахід сей докладно перестудіовано в техніколічних інститутах в Харкові і Петербурзі. На початку фабрика виробляти-ме тільки 100.000 пар підшов річно і зуживати-ме на ту ціль 500 пудів міді. Цілий той запас піде на потреби війська.

— **Галицький пропінацийний фонд.** Минулого року скінчили ся десятилітє адміністрації права пропінацийного в Галичині Дирекцією пропінацийного фонду. Остаточний білянс виказує, що 31. грудня 1900 р. виносив загальний маєток пропінацийного фонду 25,028.517 корон 32 сот.

Майно се складає ся з фонду резервового, що виносить тепер 14,467.740 к. 29 с. і з фонду засобового, який виносить 10,560.768 к. 3 с. Остатний фонд повстав з ошадностей Дирекції пропінацийного фонду із біжучих доходів, не вчисляючи однак відсотків фонду резервового. Вєй видатки заряду покриває ся відсотками фонду резервового, причім рік-річно лишає ся значна надвижка. Перед 10 роками було в Галичині 14.608 шинків, що оплачували такса в користь пропінацийного фонду; з кінцем 1901. р. було таких шинків лише 13.251, значить ся о 1.357 менше. Доходи загального пропінацийного фонду виносили в минулім році 10,206.929 к. 93 с., видатки 8,672.876 к. — Надвижка доходів виносила минулого року понад 1.5 мільона корон (1,534.053 к.), а на сей рік сподіють ся ще більшої надвижки; соймава комісія бюджетова, числячи дуже обережно, поставила суму 2,126.738 кор. Говорять, що найдалше за два роки загальне майно пропінацийного фонду перекочить суму 30 мільонів корон.

— **Дрібні вісти.** Предсідателем галицького банку гіпотечного на місце помершого гр. Сємьєнського-Левидького вибрано гр. Адама Голуховського, дотенерішного члена надзираючої ради сего банку. — Ад'юнкт будівництва Дирекції почт і телеграфів Іван Конистинський іменованій ад'юнктом будівництва в галицькій державній службі будівничій.

— **Від Товариства „Русних Женщин“ в Станиславові.** Пригадуємо, що Тов. «Руских Женщин» також і в будучім році шкільнім буде утримувати під своїм зарядом інститут для дівчат. Помешкане, на тую ціль призначене, є вигідне, о б просторих комнатах і з городом. Інститутки будуть ходити до школи публичної, а окрім того побирати в інституті науку історії і літератури рускої та гри на фортеп'яні. Зголошеня устні або письменні приймає до 31. серпня 1901. завідагелька інститута, Ви. п. Витошинська, ул. Казимирівська, ч. 46. Виділ.

— **Вісти з перемискої єпархії.** Відпустку для поратованя здоровля одержали оо. Іларій Подольський на дві неділі, Ів. Пастернак в Вацович на три неділі. — Презенти одержали оо. Вас. Парацак на Милків, Ант. Макар на Уйковичі, Ів. Костек на Нове село, Вас. Балко на Трійцю. — До канонічної звязи тут єпархії прийті укінчені богослови архиепархії львівської Мих. Дацько і Андр. Пшенюрський. — Правительство призолило на дотацию з реліг. фонду на одан рік для маючого ся надати сотрудника парохви в Боляновичах і в Чайковичах.

Наука, штука, література.

— **«Дзвінок», ч. 15. і 16.** з дня 20. серпня 1901. Зміст: *Кармен Сильва*: Карайман, Румунська казка. — *Устєнко*: До Кобзаря. — *Іван Крєвенко*: Відкритє проф. Рентгена. — *Евг. Ярошинська*: Панна і мужичка. Байка. — Не пускай з рук певного. — Дивні пригоди комаха Санґвіна ним самим розказані.

Телеґрами.

Відень, 21. серпня. Цісар поручив генерал-ад'ютантови гр. Паарови вислати кондоленційну телеґраму вдови по бл. п. др. Кайцльови.

Відень, 21. серпня. Іменем руского клубу в державній раді пос. Василько вислав кондоленційну телеґраму до вдови по др. Кайцльови.

Париж, 21. серпня. Аґенция Гаваса доносить, що програма подорожи царя до Франції ще не цілком зладжена. Однак видає ся певним, що цар прибуде дня 17. вересня с. р. до Дункерки, а звідтам виїде до Компєжіє, де стрітись ся з царевою і буде присутній на закінченю великих маневрів 4 корпусів.

Софія, 21. серпня. Редактор «Вечерного Лісту» бесідував з Сарафовом, котрий єму заявив, що нічого не знав про замордованє проф. Міґайлєана в Букарешті.

Преторія, 21. серпня. В справі нападу Англичан на табор Бурів під Бронкорнепрет доносять, що Англичане заповнили велике число Бурів, але утікаючи перед иншим бурским відділом, мусіли полонених полишити в дорозі.

Софія, 21. серпня. В Гієці Зіані під Діброю в північній Македонії зібрали ся найповажійші турецкі нотаблі як Шаку-бей, Гренсен-ефенді, Шабір, Дак, Хайшєд і ин. та утворили тайний союз під назвою «Святий союз оттоманський». Цілюю союзу — як доносять болгарські часописи — є виницяти болгарських нотаблів. За голову кожного болгарского нотабля визначено нагороду 21 наполеондорів.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна
Програма від 16. до 31. серпня 1901.
При співучасті військової музики 80. п. п.
В огороді електрично освітленим.

- 1) Моделька, сценічна ферія баронової д'Герос.
- 2) Hilaris i Tordant, найславніші парискі ексцентрики.
- 3) Vonage, незрівняна кавчукова жінка.
- 4) Черпанов, українська дружина.
- 5) Mas Andres, улюблений французький дует.
- 6) Дружина Lages, славні акробати.
- 7) Tille Verdier, сукретка.
- 8) Hans Hansen Trio, сензаційний акт на рухомім приладі.
- 9) Bollero, трансформаційна тансерка.
- 10) Les 2 Sarols, олімпійські гри.
- 11) Американський біоскоп, нова величава серія живих фотографій.

Що дня о 8. год. вечером велике представлення. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High Life представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Лекційна комісія

студентів філософичного виділу львівського університета, яка остає під зверхним проводом проф. Твардовского, поручає здібних інструкторів і домових учителів. — Усні зголошення приймають члени комісії щоденно (навіть в неділі і свята) на університеті (І п. Саля VIII) межі 12 !. год. — Адреса: Лекційна комісія студентів філософичного виділу, Львів, Університет.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат і
Картини: Верещагіна, Шевченко в домінінї і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Сезон від 1. червня до кінця вересня

В Микуличині

над трема Прутами
отворив заряд

„Народної Гостинниці“

зі Львова

готель і реставрацію

в віллі о. Галайчука.

Заряд приймає купелєвих гостей на цілий сезон на мешканє, також з цілим удержанєм. Сезоніві домівки в готелі під власним зарядом по 2—3 покої по дуже умірених цінах. Можна винаймаєти і на місяці. Кухня і пивниця у власнім заряді, окрема читальня для гостей, купелї в Прутї о 200 кроків від готелю, прогульки нетомлячі задля догідного положеня місцевости, а велїзнична стация о 150 кроків від готелю.

Зголошення приймає п. Микола Заячківский в Микуличині.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечєнь

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім >Просьвіти<).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечє будинки і всі предмети движими против огневих шнід.

„Дністер“ припоручил Прєсєвящ. Ординарияти Всєч. Духовєньству і вірним всім трєх Епархїй

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31 грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор 11 сот	разом 520.406 кор. 65 сот
Резерва премїї	171.942 „ „	
Резерва спеціальна	6.000 „ „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи „Дністра“ уміровані. Надвїзка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премїї

„Дністер“ виплатив до 31 грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шкоди відшкодовують ся безплатно в присутности Дєлагата і 2 членів

Полїси „Дністра“ приймають при позачках гіпотєчних Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломні, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Терєбовлї, Закарпаттєх, Городку і Богородчанєх

НА ЖИТЄ треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товариствє взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечєнь через „Дністер“ иде часть провїзїї на рускі публичні добродїїні ціли: полїси і квити видає Краківське Товариство рускє

„Дністер“ лшукє спосібних агентів, особливо сєлян господарів в окрєстностях, де ще нема блявко агенцій „Дністра“. Агенти заробляє ажє 274.964 кор провїзїї

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові

Сєляне! убїгайте ся тільки о агенції „Дністра“.

Всїлякі КУПОНИ

вильосовані

цінні папєрі

виплачує без потрученя провїзїї або коштів

Контора виміни

п. к. упр. гал. акці

БАНКУ Гіпотєчного.

Розклад поїздів залїзничих обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

поїзд		до Львова		поїзд		зі Львова	
посп.	особ.	приходить о годинї		посп.	особ.	відходить о годинї	
		6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25		до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
		6:20	з Чернівців (Іцкан, Галац), Гусятина	6:30		до Підволочиска (Київ) Бродів дв. головний	
		6:46	з Брухович, щод. від 16. мая до 15. вер. вк.	6:43		„ „ „ дв. Підзамче	
		7:45	з Янова	6:35		до Лавочного (Мукача, Пешту) Борислава	
		7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30		до Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
		8:00	на дв. головний	2:55		до Скольного, до Лавочного (1. зип. до 15. вер. до Янова)	
		8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Сянока	9:00		до Скольного, до Лавочного (1. зип. до 15. вер. до Янова)	
		8:15	з Сокаля, Рави рускої	9:15		до Скольного, до Лавочного (1. зип. до 15. вер. до Янова)	
1:35		8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина	9:25		до Підволочиска, Бродів, Гусятина дв. Підд.	
		11:45	з Ряшова, Любачова, Самбора	9:42		дв. гол.	
		11:55	зі Станиславова (Керєсєме, Потутор)	10:20		до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
		12:55	з Янова	10:25		до Чернівців	
		1:10	зі Скольного, Калуша, Хирова з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	1:25		до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
		3:14	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	2:15		до Брухович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята	
		4:40	зі Самбора, Борислава, Стрия	3:05		до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:20		5:11	з Підволочиска (Київ) Бродів на дв. Підд.	3:15		до Янова щоденно від 16. мая до 30. вер.	
2:35		5:35	з Кракова „ „ на дв. голов.	3:26		до Брухович щод. від 16. мая до 15. вер.	
		5:50	з Кракова „ „ на дв. голов.	3:30		до Ряшева, Хирова, Любачова	
1:45		5:40	з Чернівців, Іцкан				
		6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова				
НІЧ							
		7:36	з Брухович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)	12:45		6:10	до Станиславова
		8:50	з Брухович від 16. мая до 15. вересня щод.			6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
		9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. щоденно			6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 щоденно
		9:20	з Янова від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова
2:40		9:50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний
2:31		9:40	з Чернівців, Букарешту			7:32	дв. Підзамче
1:15		10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша			7:25	до Сокаля і Рави рускої
		10:20	з Підволочиска (Київ), Бродів на дв. Підд.			7:52	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)
		10:02	на дв. голов.			9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня
		3:12	з Підволочиска Копичинєць на дв. Підзамче	2:51		10:30	до Чернівців і Іцкан
		3:35	на дворець головний			11:00	до Кракова, Відня, Варшави
						11:10	до Підволочиска, Бродів дв. головний
						11:32	дв. Підд.
						4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
						4:45	до Брухович від 16. мая до 15. вер. щод.

ЗАМІТНА: Пєра нічна числїть ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різанїть ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — В місті видають білєти їзди: звичайні білєти агенція часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсман ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білєти звичайні і вські иньші, тарифи, їзюстрованї провїзїї, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне п. к. велїзниць державних (ул. Красівских ч. 5. в подвірю, сходи П. дверї ч. 52.) в урядових годинах (8—3 а в свята 9—12).

Ц. к. упр. гал. акці

Банк Гіпотєчний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папєри вартїстні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджєно подїбно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а в річно, депозитар дістає в сталевій касї панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотєчний як найдогіднійши зарядженя. Привнес дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.